

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Finanssipolitiikan säännöt, oletukset ja laskelmat

SEPPO ORJASNIEMI, FINANSSINEUVOS

18.11.2025

EU:n finanssipoliittisten sääntöjen mukainen laskenta

1. Muodostetaan pitkän aikavälin oletukset.
2. Arvioidaan julkisen velan ja alijäämän kehitys ilman politiikkamuutoksia
3. Lasketaan kuinka paljon tuloja tai menoja tulee korjata, jotta säännöt täyttyvät.

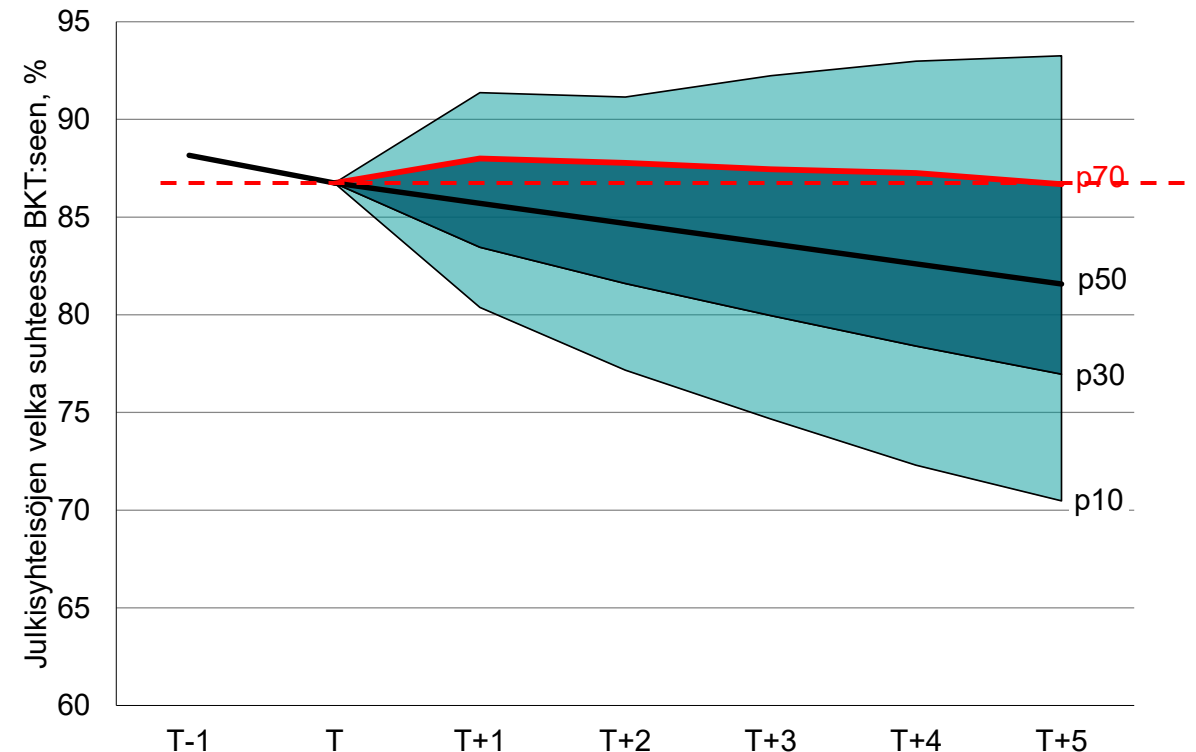
EU-lainsäädännön vaatimuksista

1. Velkasuhteen on laskettava 70 % todennäköisyydellä viisi vuotta sopeutusjakson päättymisen jälkeen.
2. Velkasuhteen on laskettava sopeutusjakson jälkeisenä aikana myös eräissä tarkoin määritellyissä velkakehityksen kannalta epäsuotuisissa skenaarioissa.
3. Julkisyhteisöjen rahoitusasema ei saa olla heikompia kuin -3 % suhteessa bkt:seen.
4. Velkasuhteen on sopeutusjakson aikana laskettava vuodessa keskimäärin 0,5 %-yksikköä (1 %-yksikköä), jos velka suhteessa bkt:seen on 60 % - 90 % (yli 90 %).

- 1. kohdan vaatimus velkasuhteen laskun todennäköisyydestä perustuu tilastolliseen vaihteluun.
 - Suomen ensimmäisessä suunnitelmassa käytettiin komission tuottamaa arviota, jonka mukaan 70% todennäköisyys turvattaisiin sillä, että velkasuhde laskisi 5,17 prosenttiyksiköllä sopeutusjakson jälkeisten viiden vuoden aikana.
 - Koska Suomen talous on hyvin suhdanneherkkä, ts. syklinen ja siitä seuraava tilastollinen vaihtelu on suurta, tämä nk. stokastinen tarkastelu on Suomen kannalta EU-sääntöjen keskeinen ja vahvin vaatimus, jota tiukemmaksi neljännen kohdan vaatimukset eivät näillä näkymin yllä.
- 2. kohdan stressiskenaariot:
 - Velkasuhde ei saa kääntyä nousuun, jos korot ovat 1 prosenttiyksikköä korkeammat sopeutusjakson jälkeisenä vuonna.
 - Velkasuhde ei saa kääntyä nousuun, jos rakenteellinen perusjäämä heikkenee kahtena sopeutusjakson jälkeisenä vuonna ensin 0,25 ja sitten 0,5 prosenttiyksiköllä.
 - Velkasuhde ei saa kääntyä nousuun, jos korkotason ja bkt:n kasvun erotus on 1 prosenttiyksikköä epäedullisempi sopeutusjakson jälkeisinä 10 vuonna.
- kohdat 3. ja 4. ovat turvalausekkeita, eli alijäämaturvalauseke ja velkakestävyysturvalauseke

Stokastinen tarkastelu

- Stokastisessa tarkastelussa keskitytään sopeutusjakson jälkeisiin vuosiin:
 - Onko velkasuhde käännetty riittävällä varmuudella laskuun?
 - Suomen ongelma:
 - Kasvun hidastuminen, nouseva efektiivinen korko ja ikäsidonnaisten menojen kasvu heikentävät julkista taloutta hiljalleen.
- Sopeutusta on tehtävä sopeutusjaksolla enemmän.

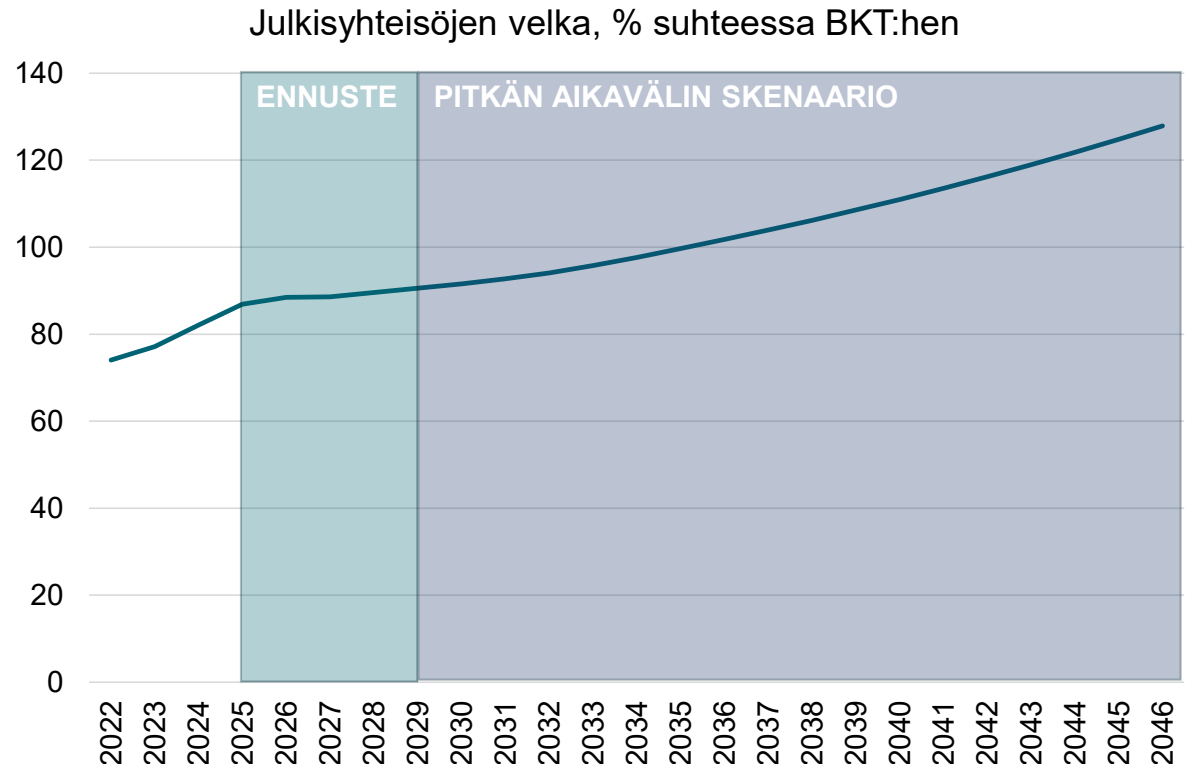

Julkisyhteisöjen velan ennustaminen ja velan kehittyminen pitkällä aikavälillä

- Lyhyellä aikavälillä ennustetaan
 - valtion tulot ja menot
 - paikallishallinnon tulot ja menot
 - molempien alijäämä
 - muut velkaan vaikuttavat tekijät
 - velanottotarve eri sektoreilla
- Pitemmällä aikavälillä ennustetaan
 - sama kuin lyhyellä aikavälillä
- Keskeinen oletus on meno- ja tulopolitiikan pysyminen muuttumattomana

Julkisyhteisöjen velkakehityksen perusskenaario

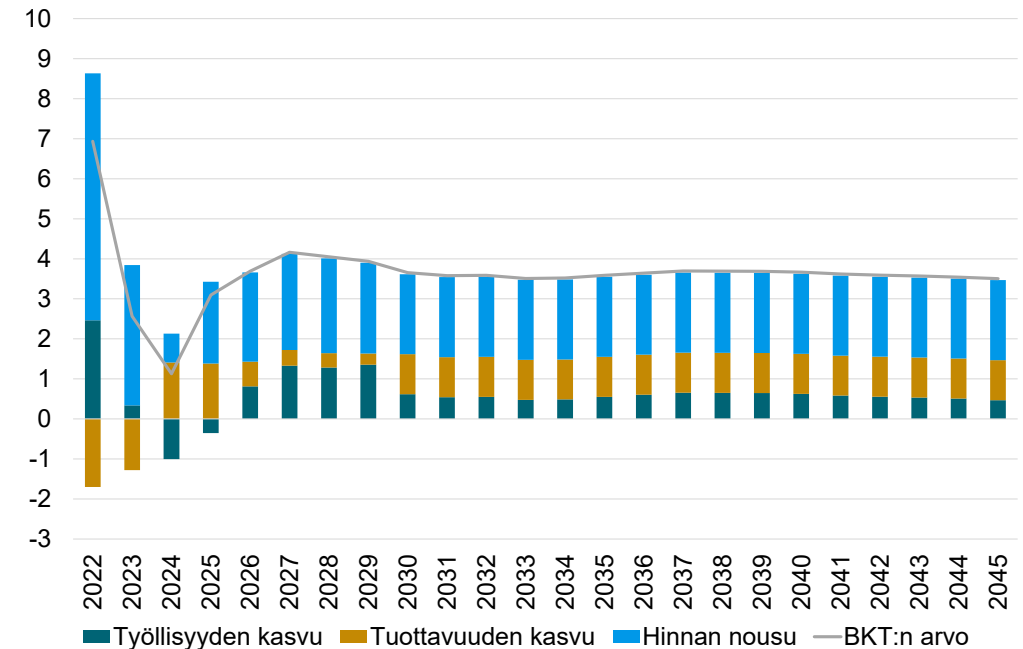
- Ennusteen ja pitkän aikavälin skenaarion perusteella velkasuhde kasvaa, mutta kasvu kiihtyy 2030-luvulla ikäsidonnaisten menojen ja korkomenojen kasvaessa
- Lainsäädännön ei oleteta muuttuvan
- Velkaa kerryttävät valtio ja paikallishallinto
- Puolustusmenojen oletetaan kasvavan 3,5 prosenttiin suhteessa bkt:hen vuosina 2032-2035. Oletus tarkentuu, kun asiasta päätetään.

Pitkän aikavälin skenaarion oletukset

- Pitkän aikavälin oletukset perustuvat ikääntymistyöryhmän oletuksiin sekä VM:n väestöennusteeseen.
- Ei politiikkamuutoksia
- Menot ja tulot suhteessa bkt:hen pysyvät muuttumattomina, pl.
- Korkomenot muuttuvat velan ja korkokehityksen mukaan
- Menot muuttuvat, kun:
 - ikäsidonnaiset menot muuttuvat.
- Tulot muuttuvat, kun:
 - valtion omaisuustulot muuttuvat korkokehityksen mukaan,
 - eläkkeistä maksetut verot muuttuvat väestökehityksen mukaan.

BKT:n arvon kasvu ja sen osatekijät, prosenttia ja prosenttiyksikköä

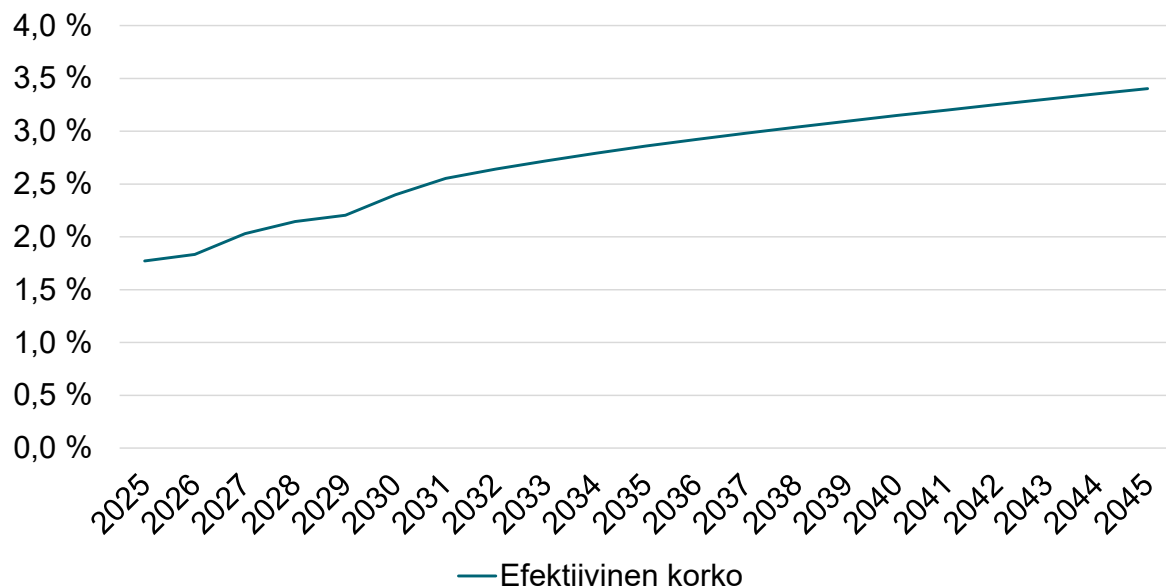

Laskelmien tausta

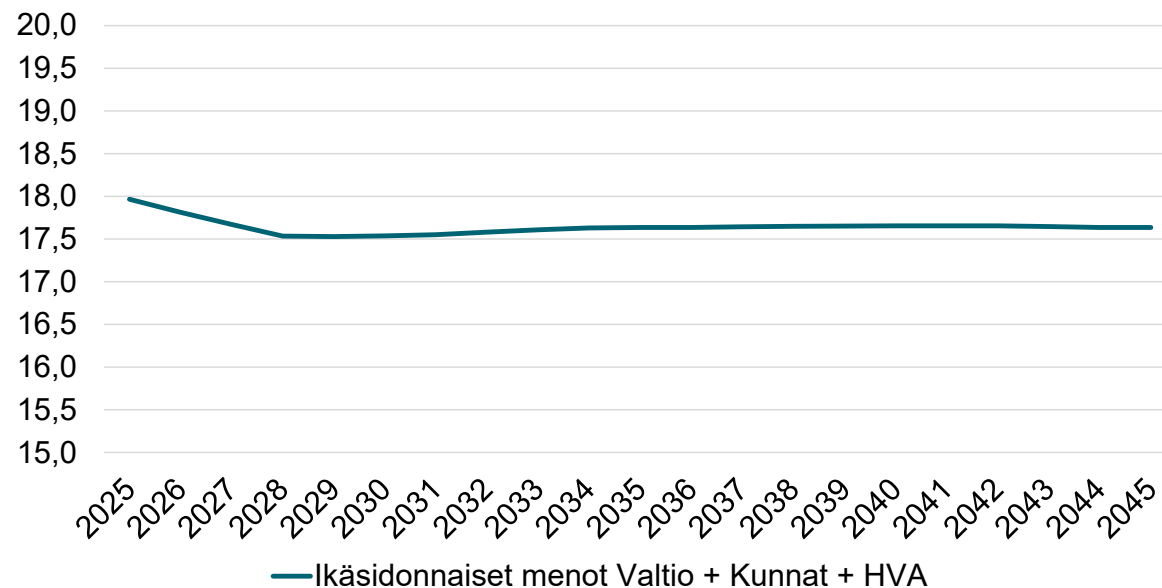
- EU-asetus edellyttää sopeutuksen jakautuvan sopeutusjaksolle tasaisesti tai olevan etupainotteista.
- Laskelmissa sopeutus tapahtuu vuosittain samansuuruisena BKT:hen suhteutettuna muutoksena perusjäämässä.
- Laskelmissa velkasuhde kehittyy tavanomaisen velkadynamiikkayhtälön mukaan.
- Perusjäämän kehitystä ohjaavat ikärakenteen muutos sekä sopeutustoimet.
- Sopeutustoimet vaikuttavat bkt:n kasvuun.

Pitkän aikavälin taustaoletukset eivät ole edulliset julkiselle taloudelle

Julkisen velan efektiivinen korko

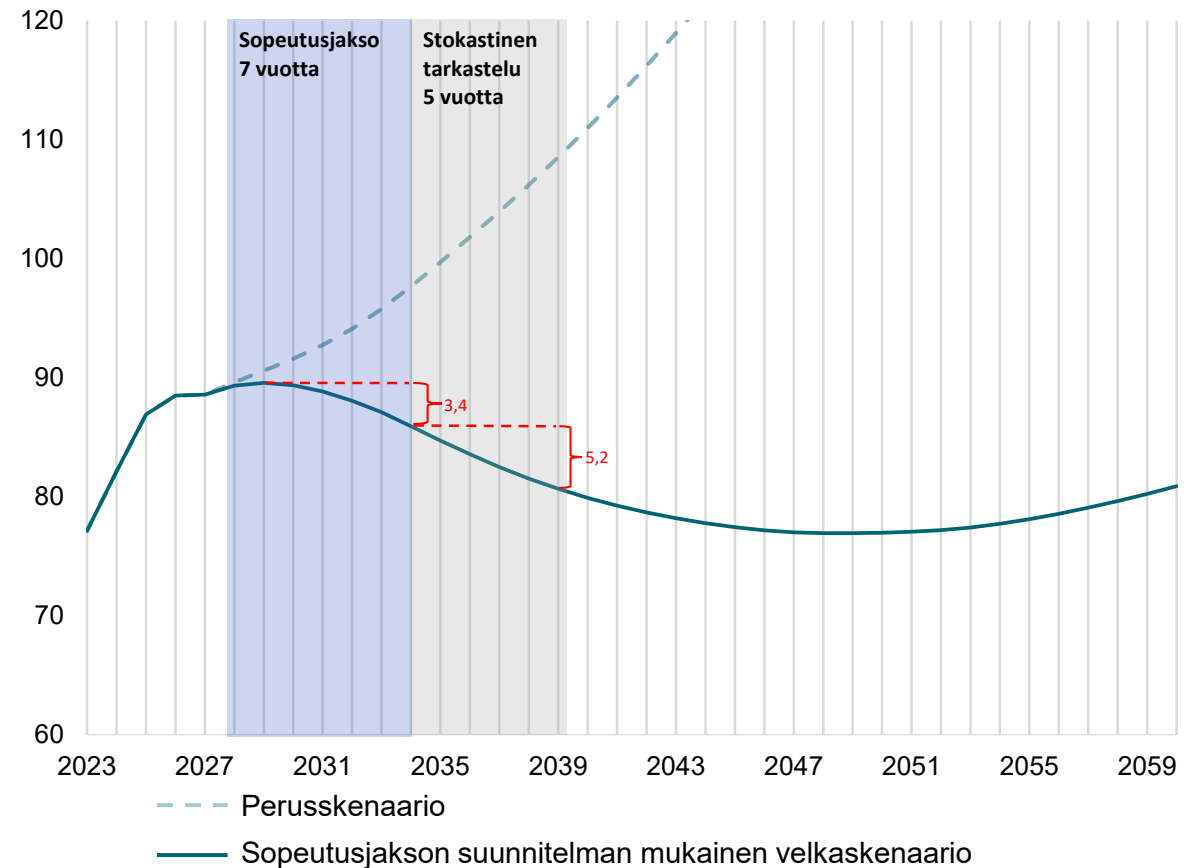

Ikäsidonnaiset menot, % suhteessa BKT:hen

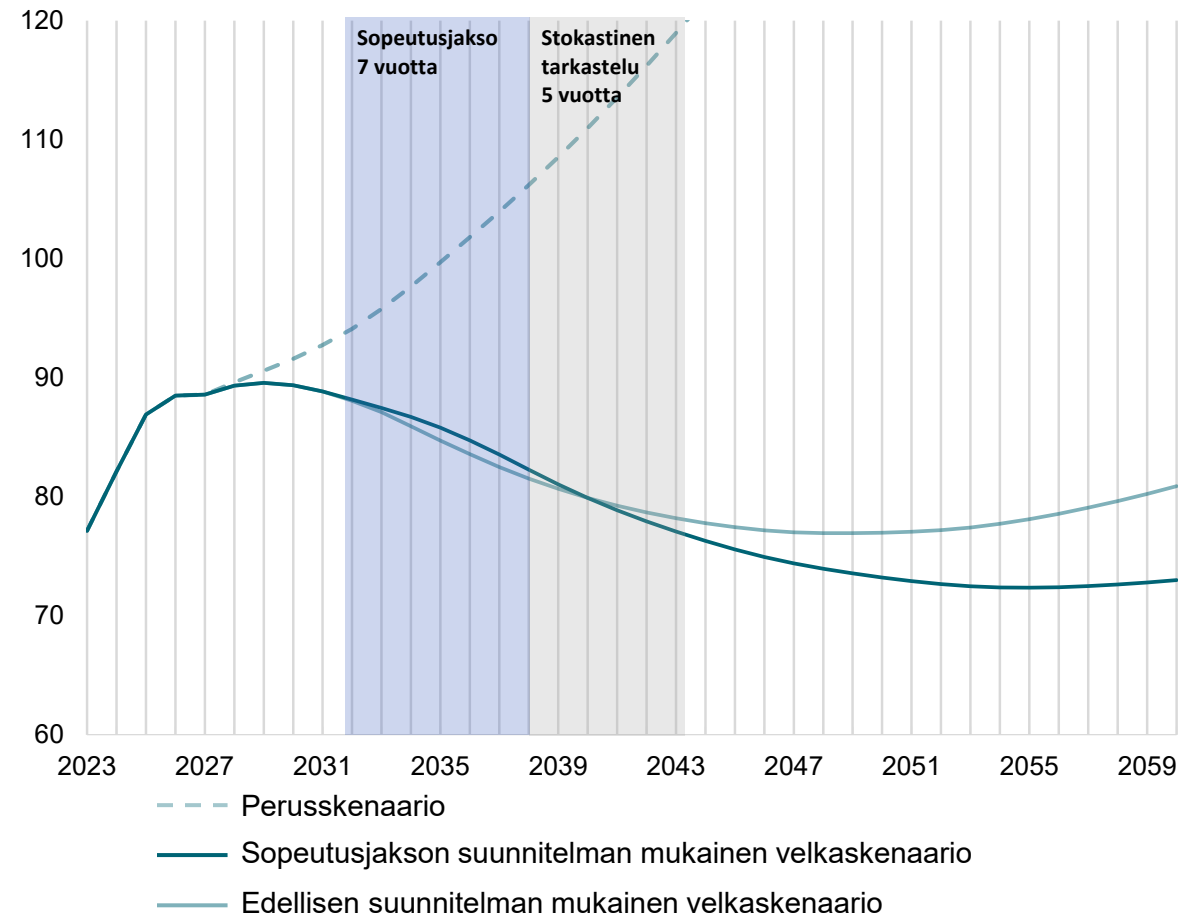
Esimerkkinä vaalikausittain 7-vuoden sopeutusjaksot

- Stokastisen tarkastelun vaatimukset ohjaavat sopeutustarvetta
- Velkasuhteen laskuvauhti on suurempi stokastisen tarkastelun jaksolla, eli sopeutuskauden jälkeen.

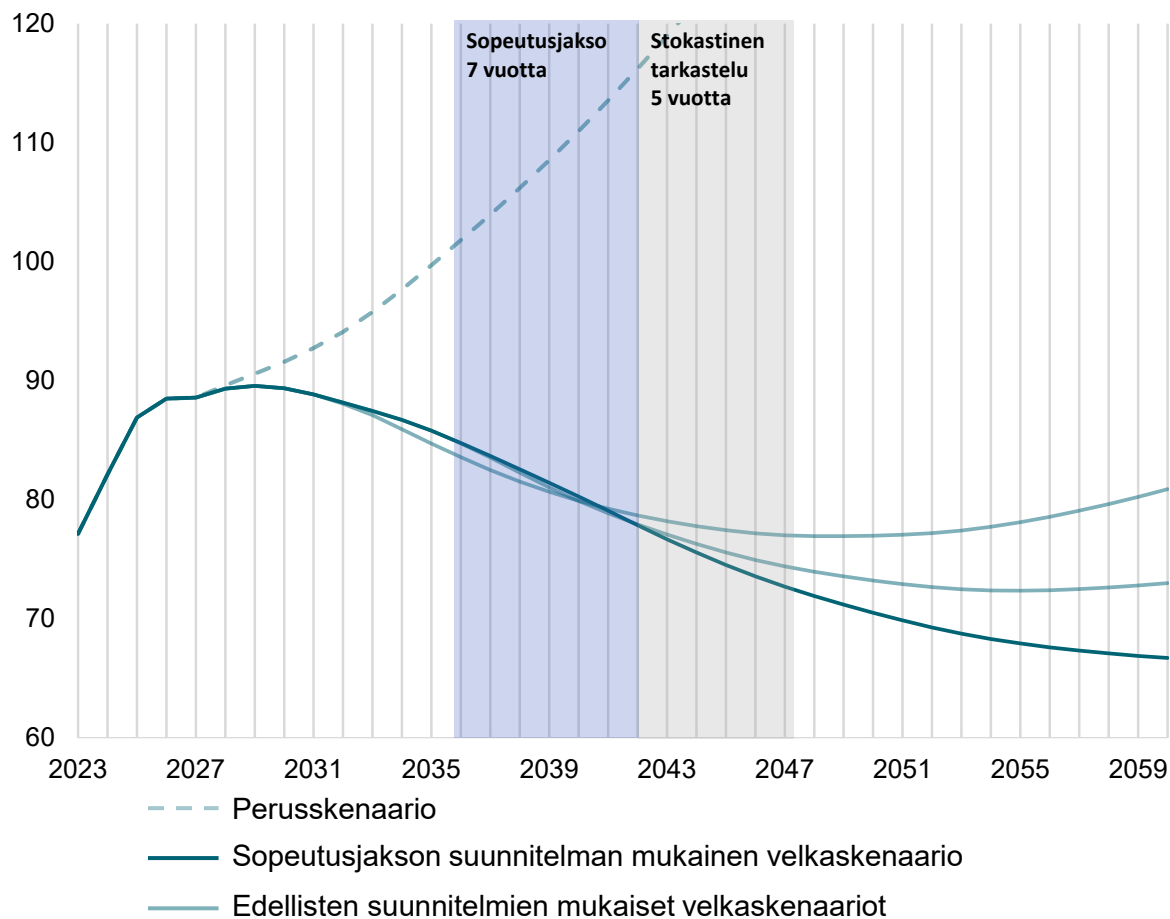
Esimerkkinä vaalikausittain 7-vuoden sopeutusjaksot

- Suunnitelma laaditaan aina vaalikauden alussa silloin vallitsevan tilannekuvan mukaan.

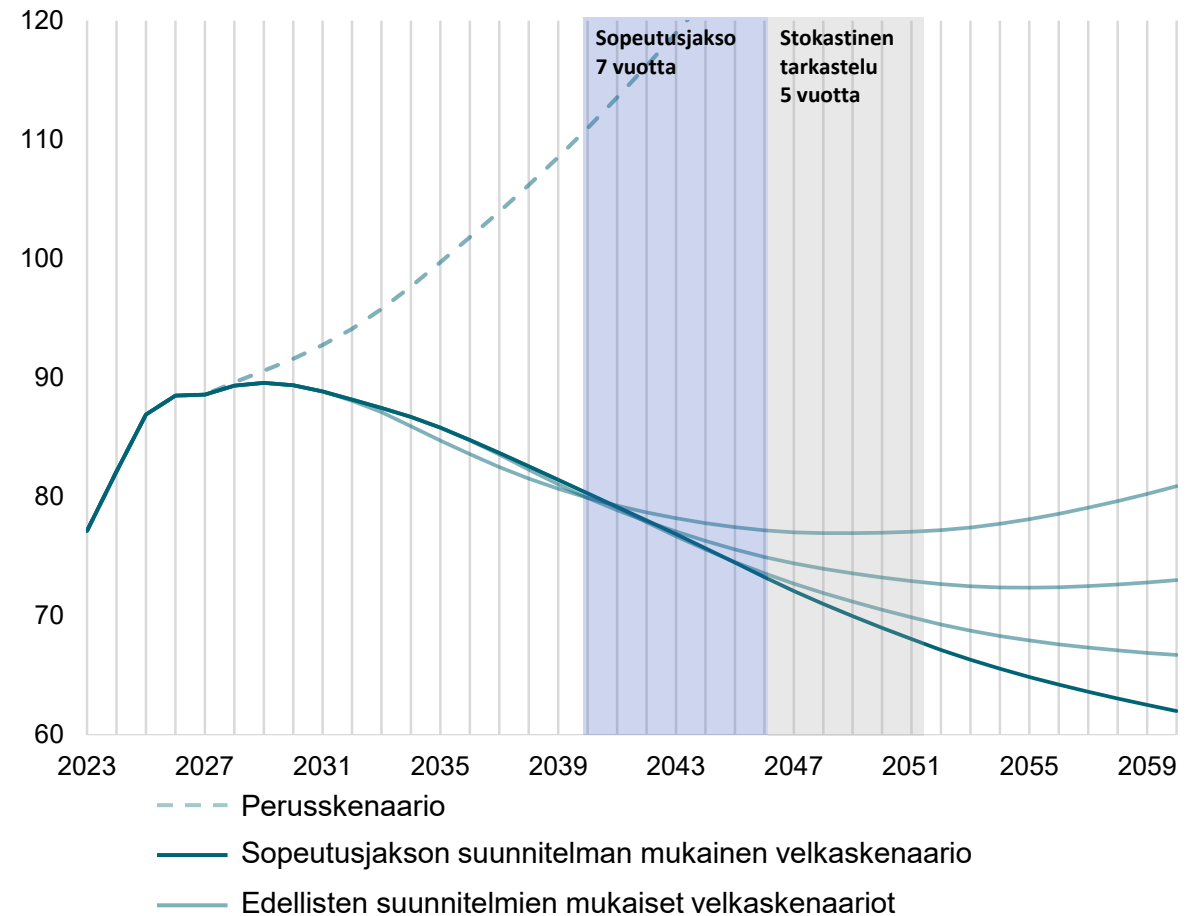
Esimerkkinä vaalikausittain 7-vuoden sopeutusjaksot

- Suunnitelma laaditaan aina vaalikauden alussa silloin vallitsevan tilannekuvan mukaan.

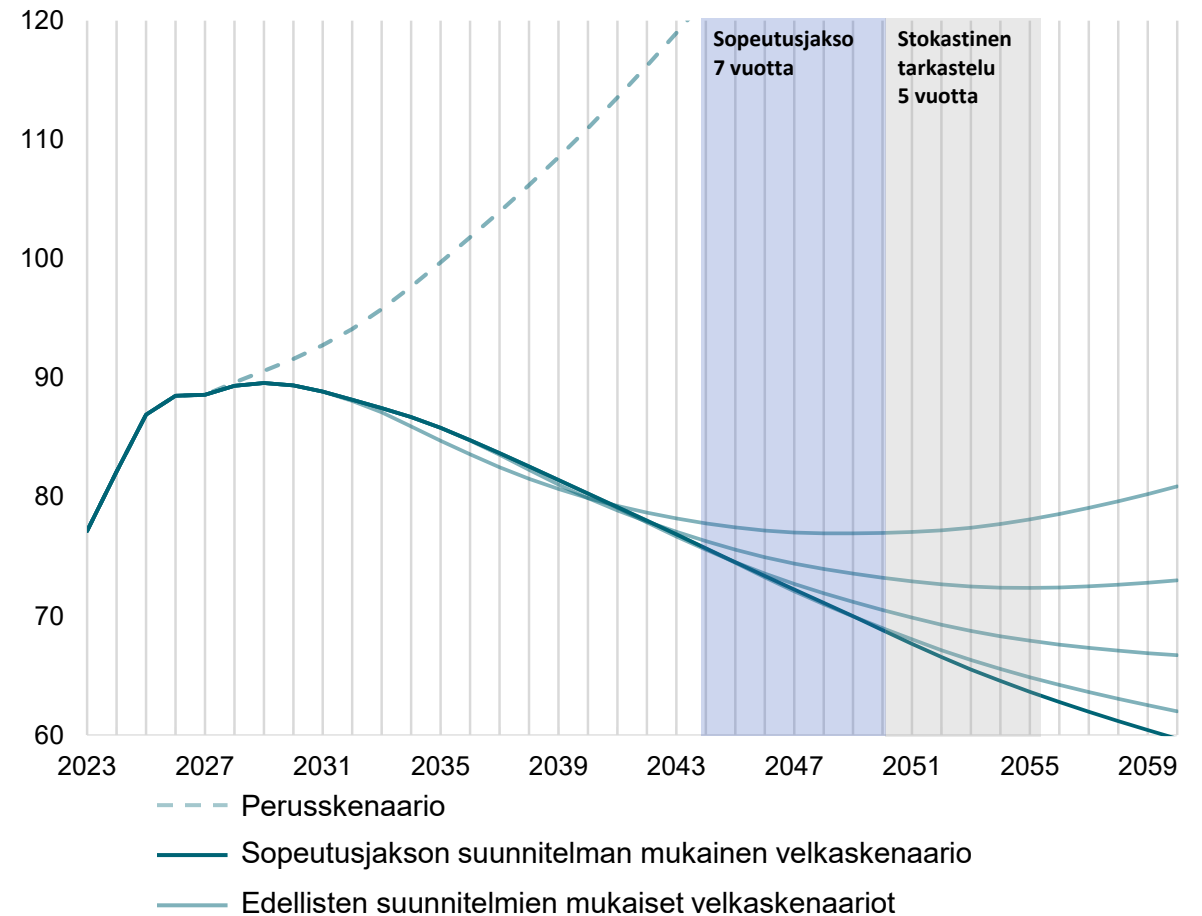
Esimerkkinä vaalikausittain 7-vuoden sopeutusjaksot

- Suunnitelma laaditaan aina vaalikauden alussa silloin vallitsevan tilannekuvan mukaan.

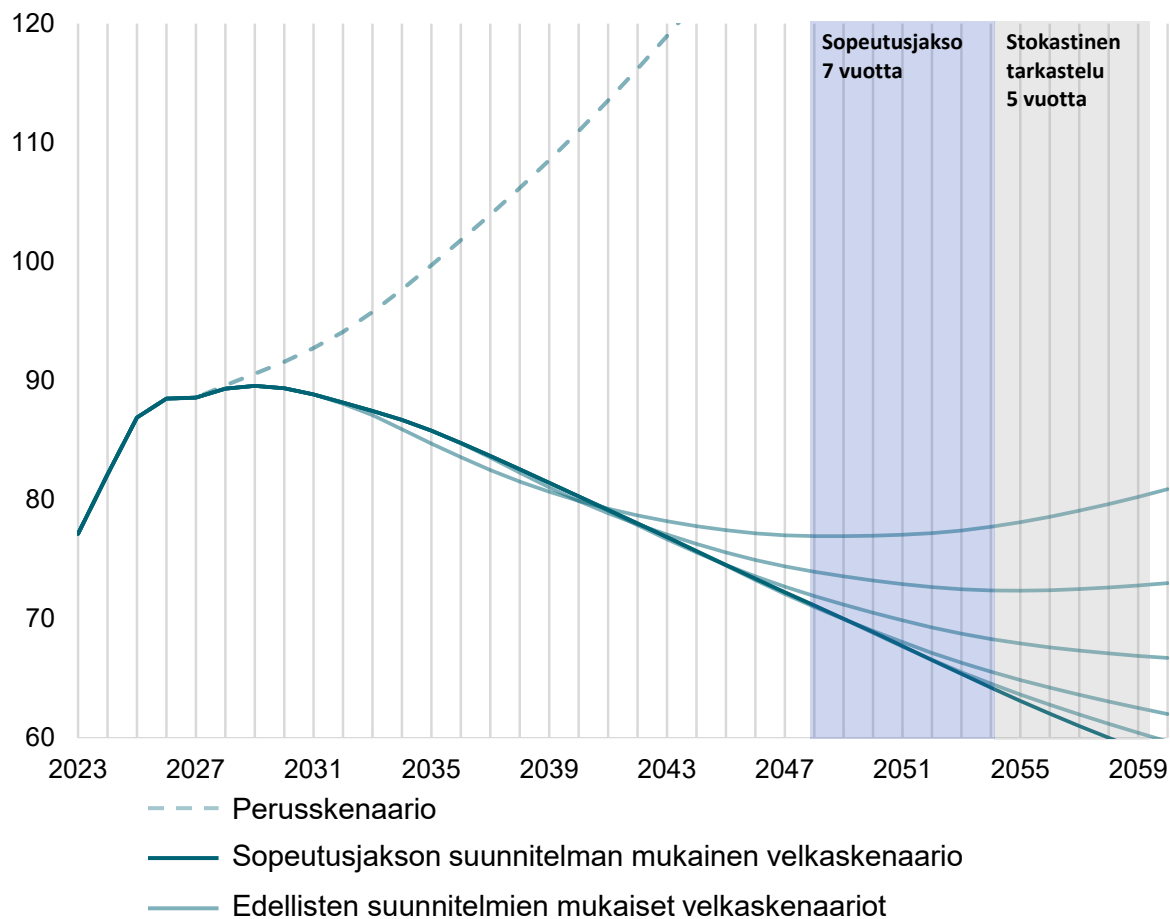
Esimerkkinä vaalikausittain 7-vuoden sopeutusjaksot

- Suunnitelma laaditaan aina vaalikauden alussa silloin vallitsevan tilannekuvan mukaan.

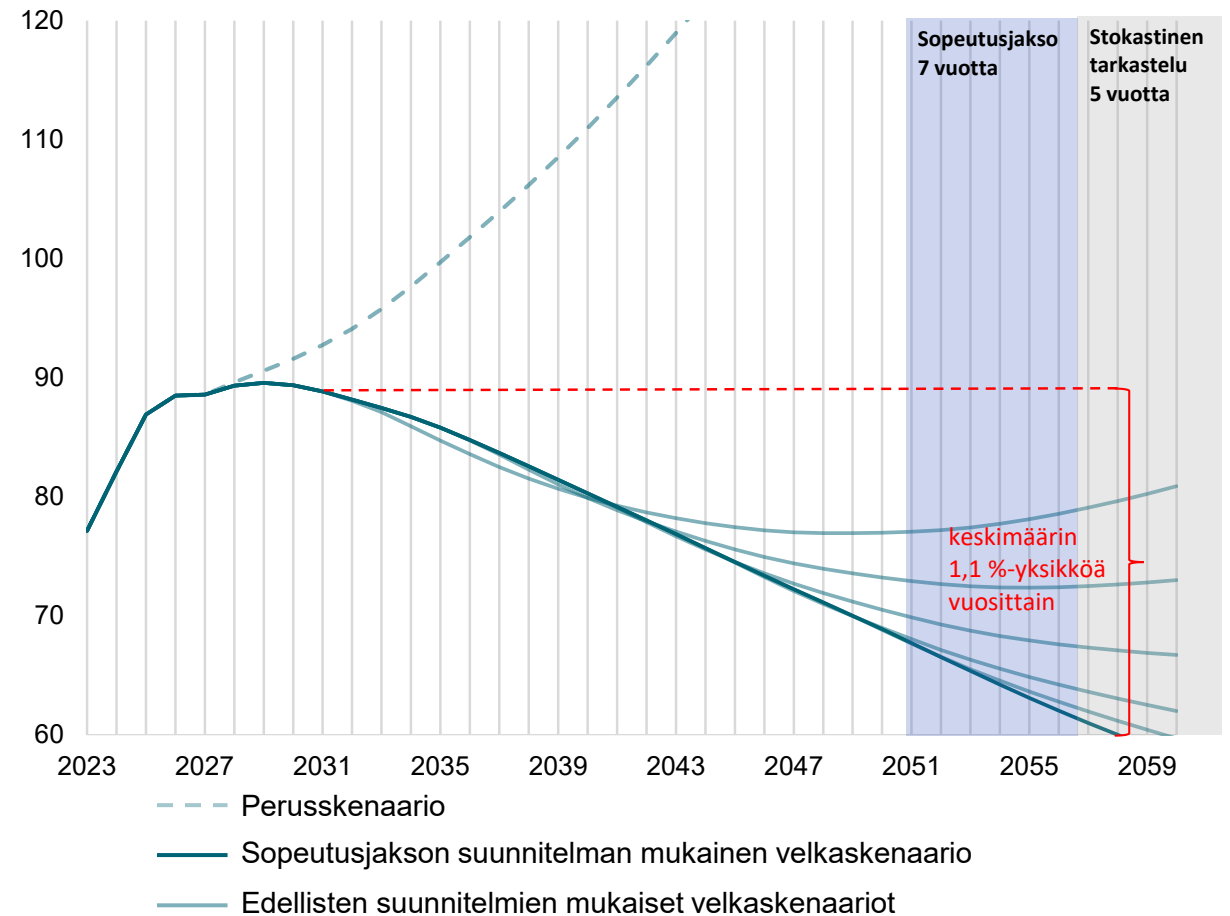
Esimerkkinä vaalikausittain 7-vuoden sopeutusjaksot

- Suunnitelma laaditaan aina vaalikauden alussa silloin vallitsevan tilannekuvan mukaan.

Esimerkkinä vaalikausittain 7-vuoden sopeutusjaksot

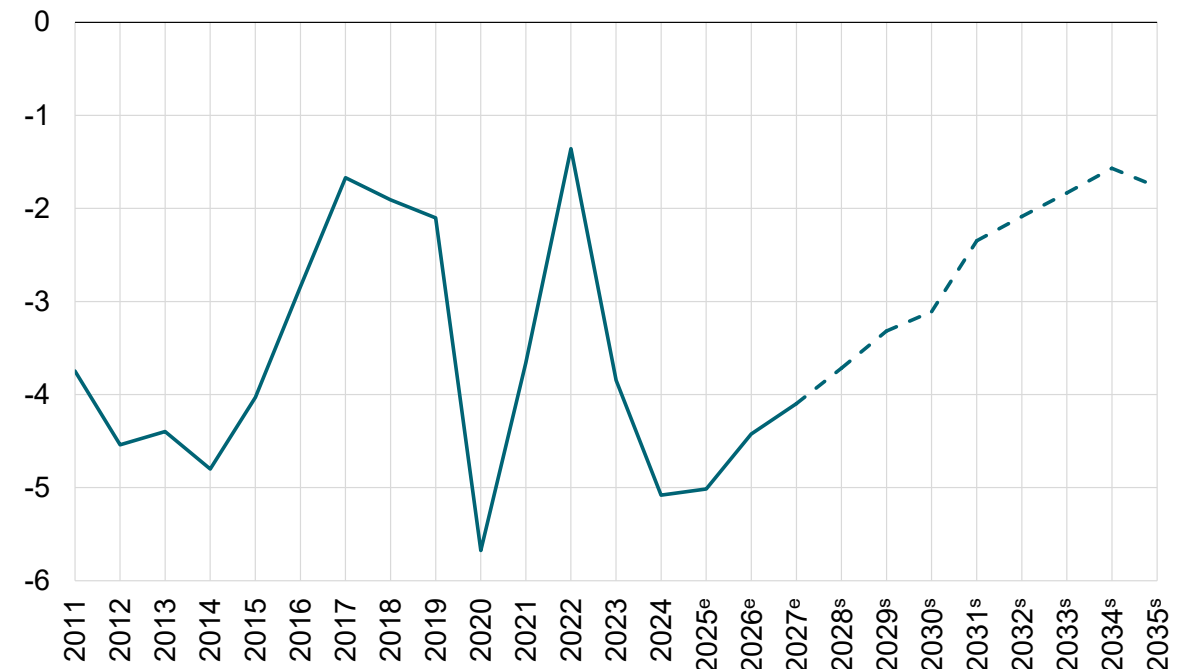
- Keskimääräinen velkasuhteen lasku vuosien 2031-2058 olisi 1,1 prosenttiyksikköä.
- Laskelma on projektio, jossa talouden oletetaan kehittyvän keskimääräisellä tavalla.
- Tapahtuvat talouden muutokset muuttavat tulevaa kehitystä.

Laskelmien perusteella voidaan päätellä lainsäädännön mukainen julkisen talouden kehitys

- Urat toteuttavat lainsäädännön vaatimukset.
- Velkakehityksestä ja sen taustalla olevista muuttujista voidaan laskea muut tarvittavat mittarit, kuten nettomenoura tai velkaa kerryttävän jäämän kehitys ja tavoitteiden mukaisen toimenpidekokonaisuuden mittaluokka.
- Talouden kehitys on epävarmaa, mikä vaikuttaa suunnitelman mukaisen kehityksen toteutumista.

Valtion ja paikallishallinnon yhteenlaskettu jäämä,
% suhteessa bkt:hen

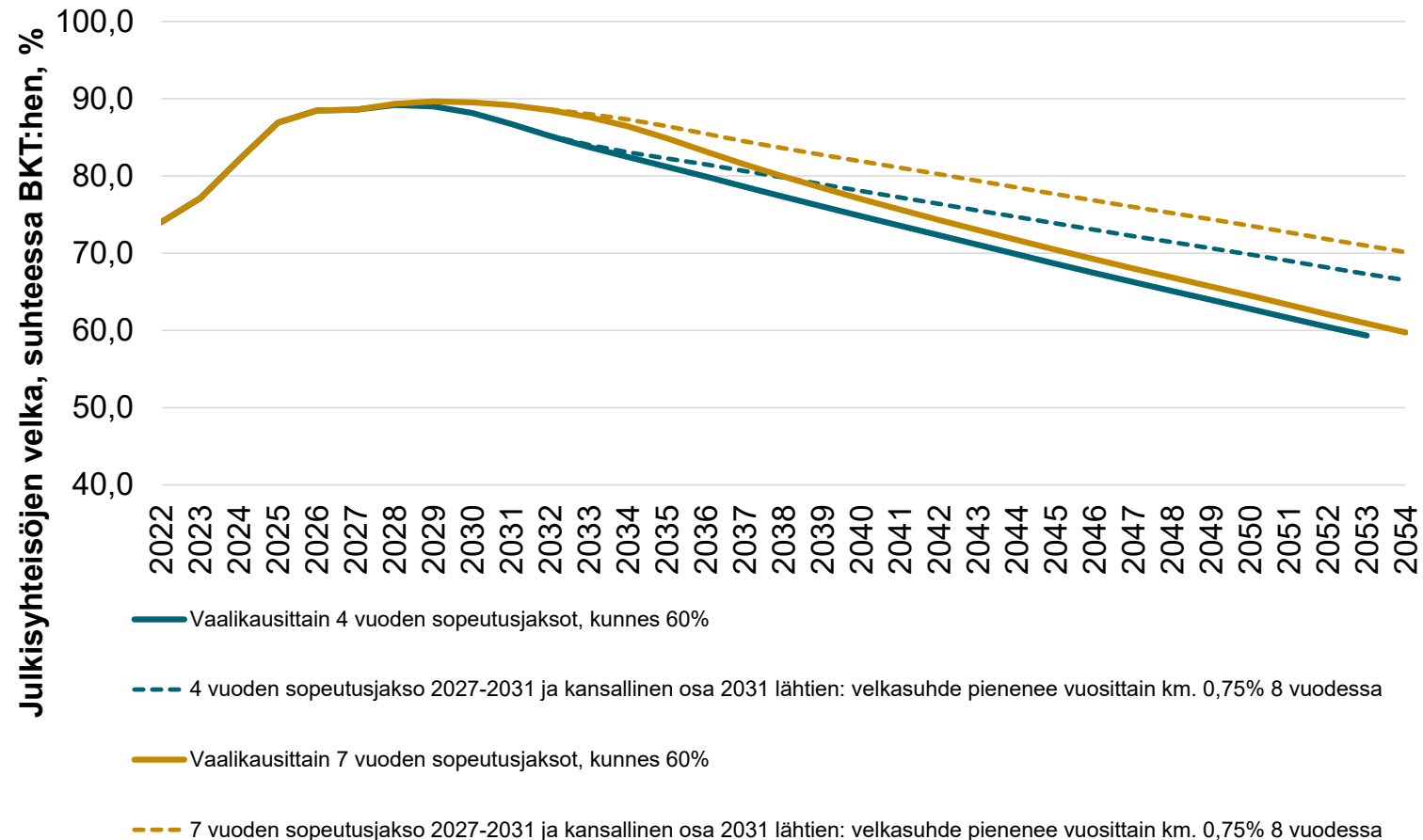

EU-lainsäädännön mukainen 7 vuoden sopeutusjakso vuodesta 2028 alkaen.
e=ennuste, s=skenaario

Kotimaisten reunaehtojen huomiointi laskelmissa

- Kuten EU-lainsäädännöstä tulevat ehdot.
 1. Selvitetään EU-lainsäädännön mukaisten vaatimusten täyttyminen
 2. Tarkistetaan kotimaisten reunaehtojen täyttyminen
- Kotimaiset reunaehdot eivät ole rajoittaneet laskelmissa.

Reunaehto velkasuhteen laskunopeudelle: Velkasuhteen kehitys eri vaihtoehtoisissa

VALTIOVARAINMINISTERIÖ
FINANSMINISTERIET

Kiitos!

SEPPO ORJASNIEMI, FINANSSINEUVOS
SEPPO.ORJASNIEMI@GOV.FI
VM.FI | @VMUUTISET